

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОБЛЕМИ МЕХАНІЗМУ НАБУТТЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ НА
ЗЕМЛЮ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 31 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Проблеми механізму набуття та реалізації прав на землю
Викладач (-і)	Мороз Галина Василівна, доц., к.ю.н., доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Мороз Галина Василівна (0342) 507822
E-mail викладача	Мороз Галина Василівна galyna.moroz@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку та розкладу занять на кафедрі. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, перевірка виконаних індивідуальних науково-дослідних, творчих завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є питання, що стосуються набуття та реалізації суб'єктивних прав на земельну ділянку, а саме права власності та права землекористування. Їх реалізація потребує виконання відповідними органами та іншими суб'єктами земельного права певних послідовних кроків, саме алгоритм дій з реалізації приписів норм матеріального права стосовно конкретних життєвих випадків шляхом винесення індивідуально-конкретних рішень становитиме предмет дослідження в ході вивчення основних блоків питань даної навчальної дисципліни. Процедура набуття та реалізації прав на землю зумовлює виконання певних функцій із застосування відповідних норм органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими суб'єктами земельних правовідносин. Значний комплекс матеріальних земельно-правових норм, що регламентує суспільні відносини у галузі прав на землю, може бути реалізований за допомогою юридично значимої правозастосовчої діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Процедура їх діяльності врегульована процесуальними нормами земельного та інших галузей законодавства, що також буде предметом обговорення. Знання законодавчих форм, способів та механізмів набуття та реалізації прав на землю потребують ґрунтового наукового аналізу доктринальних теоретичних досліджень провідних вчених в галузі земельного права, системного тлумачення законодавчих приписів, аналізу правозастосовної практики, правових позицій вищих судових інстанцій.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є формування концептуальних системних наукових уявлень та міркувань про механізм та правові засади набуття і реалізації прав на землю з точки зору процедурно-процесуальних аспектів. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є отримання загальних та фахових компетентностей щодо розуміння механізмів правового регулювання набуття та реалізації прав на землю, кваліфікованого застосування законодавчих приписів, самостійного розв'язання практичних ситуацій, які виникають у процесі набуття (виникнення) прав на землю та їх безпосередньої реалізації.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u>	

- здатність до абстрактного та критичного мислення;
- здатність до розуміння предметної сфери регулювання базових інститутів земельного права, а саме інституту права власності та права користування землею та розуміння професійної діяльності за спеціальністю;
- здатність застосування методології та методики дослідницької роботи для створення нових систем утворюючих знань;
- здатність до поєднання освіти з наукою та практикою шляхом знаходження інноваційних складових у науковій та освітянській діяльності;
- навички викладання для здобувачів першого та другого освітнього рівня вищої освіти на семінарських та практичних заняттях;
- здатність визначення заходів, процесів та дій, які спрямовані на незаконне збагачення в ході набуття та реалізації земельних прав.

Фахові компетентності:

- здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в конкретних сферах юридичної діяльності, пов'язаної з набуттям та реалізацією земельних прав, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;
- здатність демонструвати знання інституційних та функціональних характеристик механізму набуття та реалізації прав на землю, доктрини верховенства права, здатність тлумачити та застосовувати норми права, аналізувати світоглядно-методологічні підходи до пізнання державно-правових явищ в земельно-правовій сфері;
- здатність демонструвати знання базових засад, сучасного стану, тенденцій розвитку наукових досягнень у сфері публічного і приватного права з проєкцією на правовідносини з набуття та реалізації прав на землю;
- здатність визначати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері публічного права, досягати наукових результатів, що створюють нові знання;
- здатність розробляти проєкти нормативно-правових актів, спрямовані на вдосконалення правового регулювання набуття та реалізації прав на землю в Україні

Програмні результати навчання:

- застосовувати наукові знання термінології, основні закономірності юридичного мислення та пізнання, формулювати поняття і категорії, класифікувати та узагальнювати процедурно-правові механізми та явища державно-правової дійсності у сфері набуття та реалізації прав на землю;
- розуміти загальні принципи та методи правових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних наукових дослідженнях процедурно-процесуальних аспектів набуття прав на землю та їх практичної реалізації;
- розробляти пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	081 Право	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Доктринальні та законодавчі засади набуття прав на земельну ділянку	2	-	10

Тема 2. Актуальні питання реалізації прав на землю	2	2	10
Тема 3. Правові моделі приватизації земельних ділянок	4	2	8
Тема 4. Правова природа земельних орендних відносин	2	2	8
Тема 5. Правові засади вилучення, викупу та примусового відчуження земельних ділянок	4		8
Тема 6. Конкурентний продаж земельних ділянок та прав на них: особливості процедурного забезпечення	2	2	8
Тема 7. Припинення прав на землю: підстави та правові форми	2		
Тема 8. Дефекти законодавчо-правового регулювання відносин власності та користування земельною ділянкою	2	2	8
ЗАГ.:		20	10
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни базується на нормативних приписах, викладених в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», схваленому в новій редакції Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 1 від 28.01.2020 р. – https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/08/polozhennya2020_org_os_proc.pdf		
Вимоги до письмових робіт	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання здобувачами <u>трьох</u> письмових індивідуальних науково-дослідних завдань: 1. Науково-дослідне завдання, що полягає в опрацюванні та критичному аналізі результатів наукових досліджень на стику предметної області навчальної дисципліни та тематики дисертаційного дослідження здобувача (тематика завдання визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальна оцінка – 30 балів. 2. Аналіз та узагальнення судової практики з визначеної викладачем теми навчальної дисципліни, що охоплює не менше 5 судових рішень. Максимальна оцінка – 30 балів. 3. Формування розширеної бібліографії (не менше 20 вітчизняних та іноземних джерел) за одною з тем навчальної дисципліни. Максимальна оцінка – 15 балів. Максимальний бал за письмові семестрові роботи становить 75 балів.		
Семінарські заняття	Поточний контроль знань на семінарських заняттях передбачає усне опитування-співбесіду для з'ясування розуміння здобувачами відповідної теми. Результати усної відповіді здобувача оцінюються від 1 до 5 балів. Навчальним планом на дисципліну відведено 10 год. семінарських занять (5 занять). Максимальний бал за семінарські заняття – 5×5=25 балів.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх видів робіт, визначених силабусом та отримання за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 50 балів зараховується як підсумковий контроль (залік).		
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – залік – проводиться, якщо здобувач освіти набрав за результатами семестрового (поточного) контролю менше 50 балів.		

	Залік проводиться в усній формі та передбачає усне опитування-співбесіду зі здобувачем на предмет з'ясування опанування ним предмету навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Заліковий білет включає 5 питань по 20 балів кожне. Максимальний бал за залік – 100 балів.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Планується виконання здобувачами обов'язкових декількох видів письмових робіт, про які йшлося в попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності. <u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. <u>Відвідування занять</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття з дисципліни. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини на семінарських заняттях, він/вона презентує виконані завдання викладачу під час консультацій. Письмові роботи направляються викладачу на електронну пошту.	
8. Рекомендована література	
1. Носік В. В. Право власності на землю Українського народу. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 544 с. 2. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні: колективна монографія / відп. ред.: Т. Є. Харитонова, І. І. Каракаш. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 722 с. 3. Караханян К. М. Правові засади конкурентного продажу земельних ділянок в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 20 с. 4. Караханян К.М., Олькіна О.В. Конституційні засади набуття та реалізації права власності на окремі групи земель в Україні: правові колізії та шляхи їх подолання. <i>Проблеми законності</i>. 2019. Вип. 147. С. 37-45. 5. Ковач Д.Л. Правове регулювання виникнення земельних прав: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2016. 20 с. 6. Мягкоход Ю.В. Способи захисту земельних прав: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 195 с. 7. Дремлюга К.О. Підстави набуття прав на землю громадянами України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 21 с. 8. Заєць О.І. Законодавчо-правові засади володіння землею в Україні. <i>Часопис Київського Університету Права</i>. 2018. № 2. С. 257-260. 9. Сидор В.Д. Земельне законодавство України: сучасний стан та перспективи розвитку монографія. К.: Вид-тво «Юридична думка», 2011. 312 с. Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються здобувачу в електронній формі до початку семестру.	